

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ОРГАН ЗАКОНОДАВЧОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ Pk XXXI Число 78. Джерси Сити, Н. Дж., вторник, 3. апрель, 1923. VOL XXXI No. 78. Jersey City, N. J., Tuesday, April 3, 1923. THREE CENTS

ВИДВІГАЮТЬ УЧАСТЬ АМЕРИКИ В СВІТОВІМ СУДІ

ВАШИНГТОН, 1. квітня. — Республіканський сенатор з Індіани Вотсон має завтра відбутися зі секретарем сенату Гюзом конференцію про участь Зауцних Держав в світовій міждержавній суді.

Сенатор Вотсон є противником такої участі, і має він пропозиції Гюзю докази, що проти неї стоїть також велика частина американського народу, та переконати його, що для президента Гардінга накреслено було би покинути свою думку про втягнення Америки до міждержавного суду.

ХОЧУТЬ ВІТЯГНУТИ ГАРДІНГА ДО ЗАЯВИ ПРОТИ ЗОРГАНІЗОВАНИХ РОБІТНИКІВ

СТ. ОГЕСТИН, Флорида, 31. марта. — На президента Гардінга натисають багаті члени республіканської партії, щоб він між іншими пунктами своєї програми заявився теж за „доптерго шапоу“.

УРЯДНИКИ ЗАВУДЖЕНІ ЗА ПЕРЕСТУПСТВО ПРОГИБІЩИННОГО ЗАКОНА

ІНДІАНОПОЛІС, Індіана, 31. марта. — Перед окружним федеральним судом починається тут нині один з найбільше сенсацийних процесів за переступлення прогібщинного закону. Число обвинувачених дійсно 62, і майже всі вони роляки, цілою жіноцями. Один на чолі списку обвинувачених стоїть вісімнадцятирічний хлопчик, який має на ім'я Джасмон, мейор міста Гері: Б. Дан, міський судья.

Капітан, прокуратор, Біллем Оульд, шериф, Гайстер, бу. — прокуратор; Базіл Лукас, визначений адвокат та Бенет, — адвокат місцевого комітету республіканської партії. Межа між обвинуваченими та свідками була дуже вузькою.

З числа обвинувачених ув'язнено 7. Других признали винуватими, а викир проти них заведе на 20. квітня. Мейор міста були представники 15 європейських національностей.

ПРОЦЕДУ ПРОТИ ФОСТЕРА

СТ. ДЖОСЕФ, Мішиген, 31. марта. — Процес проти Фостера, обвинуваченого за переступлення стейтвого закону про чинування, вже поступив на сліпки, що в виторок або середу адвокати та прокуратори вивозять прийнявши поспадні промови.

По скінченню процесу проти Фостера має наступити процес проти Рутенберга.

НОВА СПРОБА ОБ'ЄДНАННЯ ФАРМЕРІВ ТА РОБІТНИКІВ

ВАШИНГТОН, 31. марта. — Фармерсько-робітничка партія скликає на день 3. липня с. р. до Шікаго нову конференцію, щоб цілою було злучити в одну політичну організацію різні розбійні політичні групи: фармерів, робітників, соціалістів, тощо.

СПОДІВАННЯ НОВИХ ВУГЛЕВИХ КЛОПІТІВ

ДЖАНСТАВІН, Па., 31. марта. — Майнерська юнія почала в цьому округу митного вугля окиснувати каміанню за організованню вуглекопів. З поміж нею інших робітників, спроведжених компаніями для доборовання страйку до юнії вже приступило понад 2,000 робітників.

Властелі компаній кажуць, що незадовго приїде до завітної боротьби в окрузі, і тому вони вже заважали до неї приготуватися, як се видно з усталеного силану на копаляних вежах. Один із румх будувати по часті зв'язані, бо теперішній стейтвий уряд, на котрого чолі стоїть відомий губернатор Пілчот, не дозволяє їм набирати приватних сторожів для стереження копалянь.

ЗАПОВІДЖЕННЯ ПРИЗІД СОВЕТСЬКОГО АГЕНТІВ

ВАШИНГТОН, 31. марта. — О дозвіл на приїзд до Зауцних Держав мали просити департамент стейту: Людвік С. А. М. Мартенс, бувший непризнаний американський представник більшовицького уряду в Москві; Грегор Вайнштейн, радник советського бюро в Нью-Йорку; та пані Казені, жена президента советів в Москві.

На вістку про се деякі американські організації піднесли протест проти галасання такого дозволу.

НОВИЙ СТРАЙК ЗЕЛІЗНИЧНИХ ВАРСТАТОВИХ РОБІТНИКІВ

ПІТСБЕРГ, Па., 31. марта. — Робітничі зелізничних варстатів в Південній Пенсильванії до Південної Пенсильванії енд Бест Верджіа Рейдара, вийшли на страйк, котрий має на меті до напарня діл економічних, належачих до другого зелізничного підприємства.

Зарад варстатів каже, що страйк протриває до постанови послідньої згоди між юнією до зелізничного, заключеної в місті Балтимор та збісною тою ж іменем балтиморського залізничного. Каже він далі, що се угода дуже несподівана для варстативних робітників та що вони за всім цим хочуть піти.

СМЕРТЬ ВІД АЛКОГОЛЮ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 1. квітня. — Коронер (судовий лікар) стверджує, що підозрюваний затриманий алкоголем помер на Конконт та Діа-Діа.

Тіло Конконт вилежало нині уночі на підозрі його дому. Нова лежача під високим настином, через се сподівається, що небишш пробудить алітні на настилі, але страпні притомності та вишш. Тіло його помер під час сидіння. Він пивши чай під з усім мешканцями свого дому, коли дістав при спадінню-шодуковій корі, кін не міг власними силами зтанутися на ліжко. Записаний тут родинно, він помер, заким наспала лікарська поміч.

У. Н. СОЮЗ

ПРИИМАЄ В ЦВІТНІ, МАІЯ І В ЧЕРВНІ, 1923, НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ, БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДІДІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНИ У. Н. СОЮЗУ, ВИКОРИСТАЙТЕ ОУ НАГОДУ І ПРИИДІТЕЛИ ЗА СЕЙ ЧАС ЯК НАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ, А ТАКОЖ ДІТІВ!

ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ЗА СЕЙ ЧАС У. Н. СОЮЗ ДІСНО ЗРІС ЗАЧНО В СИЛУ ЧЛЕНІВ І МАЙНА ДО ДІЛА І СЛАВИ УСЬОГО ЧЛЕНСТВА І УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДІСТВА В АМЕРИЦІ.

ВІДІДІЛІ МОЖУТЬ СІЯ АНЦІІ ПОМОГТИ ТАНОЖ І ВІДПИСАННЕМ ВСТУПНОГО У СЕБЕ.

ТОЖ ДО ДІЛА. НЕХАЙ ДЕНЬ 1-ГО ЛІПНЯ ВИКАЖЕ ВЕЛИКИЙ ЗРІСТ У. Н. СОЮЗУ!

ДІМ ЗАВАЛИВСЯ

НА РОБІТНИКІВ

На Елдрідж стріт в Нью-Йорку завалився п'ятиповерховий дім, котрий робітники розбирали, щоб на його місце поставити новий. Під руїнами дому погнано один робітник, а 19 других внаслідок поранених. Вбитий називається Юсеф Сіліпа. Межі другими жертвами нема нікого раненого, незалежно. Троє робітників румунської національності влізли в дім, але вони не могли пережити три години, заким до них дійшли.

СТРАШНА ВІТРОГА

На острові Гуамі дів через чотири дні страшний тайфун, вбивавши багато людей та причиняючи шкоди на якого червта мільона доларів.

КІЛЬКО ТРЕБА НА ПРОЧИТАННІ ЦІЛОЇ БІБЛІ

Щоб довести, що цілу біблію можна прочитати за день, Професор, пастор одної церкви конгрегационалістів в Бриджпорті, Коннектикут, читав всю біблію без перерви перед громадською своєю вірною. На прочитання старої й Нової Заповіт треба було йому 17 годин та 28 хвилин.

СМЕРТЬ ПОЖАРНИХ СТОРОЖІВ ПІД ЗАВАЛИМ ДОМОМ

Під час пожежу старого, боже яких стоїт діл маючого до дому при 27-й вулиці в Нью-Йорку, погинуло двоє пожежних сторожів, а 16 інших тяжко та легко ушкоджених, коли стіна дому завалилася на вулицю, де вони стояли коло пожежної сирени.

ЖЕРТВИ ВЕЛИКОГО МІСТА ЗА ОДИН ДЕНЬ

За один п'ятихвилинний в Нью-Йорку від автомобілів 6 дітний та одна жінка.

ПОДРУЖА НАСЛАДКОМ ГІПНОТИЗМУ?

До суду в Шікаго виводили позов одної пари Соул, позивачкою своєю дружиною, а відповідачию жінкою, що розважала на гіпнозі, коли вони довірилися до подружжя з ним при допомозі гіпнозу.

СТРАШНА СТАТИСТИКА

Польська газета „Рачепо-споліта“ подає ряд цифр, які нагадують свідати про неймовірний зріст злочинності в Польщі з 1922 р. порівняно з 1921 р. Найбільше збільшення зустрічається в рубриці крадіжок: з 1921 року крадіжок було 42,487, крадіжок в 1922 році 43,272 і випадків банкрутства 1,584. На 320,146 випадків злочинності в 1921 р. в 1922 р. заготовлено — 358,278.

СОМ ПЛАТЯТЬ БОЛЬШЕВИКИ ЗОЛОТОМ

ВІДК. постанови за приїзду підлітків червоної армії видати нагороду червоникам-воїнам армії — главнокомандувачу Камєнуву, Бульбоніву, Ватісському, Фрунзе, Тухачевському й іншим в золотій валюті при спеціальних рескриптах, підписаних Калінін і офіційних секретарями Екунілізе і Сафоновом.

МІТРОПОЛИТ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЩІ ДІОНИЗІЙ

Недавно вибраний митрополит православної церкви в Польщі Діонізій (Валезький) уроджений 1876 р. в Мухомі, Володимирської губернії та вихованець священицької семінарії у Володимирі, він був вступив в духовну академію в Казань, яку скінчив 1900 р. як магістр теології та залишився у ній кандидатом на професору. Монахом став ще під час студій в академії. В 1901-02 р. був церковно-історією в Тарнопільській семінарії. Орієнтація став інспектором духовної семінарії в Холмі, а вже в грудні 1902 р. ректором тої семінарії в чині архимандрита. Як ректор поїздки для себе загальної симпатії серед учителів і питомців. Між 1911-13 рр. був настоятелем церкви російської амбасди в Римі, після чого переведений був в чини кременецького єпископа, вікарія всьолської єпархії. Вийшов з військових звань переїхав у Кременіш між своїми вірними. В 1918 р. прийняв участь у Всеукраїнській Церковній Соборі в Києві, після якого був представником синодальної комісії в Києві. Від 1919 р. митр. Діонізій правив часто у волинській єпархії, що потрапила під владу Польщі. В жовтні 1922 синод православної митрополії в Польщі надав йому чин архієпископа. На днях виїхав до митрополитату усієї православної церкви в Польщі.

АРЕШТИ І ВІСІЛКИ В ПОЛІ

В являх із закінченням сілестів в справі сибірських есерів (соціалістично-революціонерів) в Томську арештовано чотирьох секторів вищих шків і 23 студентів. Арештованих вислали на засідання до Верховної Дієвської, Чити і Петровського в'язниць.

РЕЖИМ В КИЇВСЬКОМУ ТЮРМІ

В Києві поширюються тріпотки чутки про масові випадки смерті в'язнів, що перебувають в київських тюрмах, від поширених так помешчених хвороб, а особливо від тифу. При побаченнях в'язні-скаржались на поганий харч. Хай дістав дві рази в тиждень по четверти м'яса, а в інші дні займаються картоплям. Становище політичних в'язнів є значно гіршим, ніж становище кримінальних, а огляд на те, що останнім дозволяється працювати за плату в тюрмових майстернях. Робітники вимагають втручання професіональних спілок і обслуговування київських тюрем.

ПАРИСЬКІ ГАЗЕТИ ДОНЕСЯТЬ, ЩО В БУКАРЕШТІ, СТОЛИЦІ РУМУНІЙ, ВИБУХЛА РЕВОЛЮЦІЯ

ПАРИЖ, 1. квітня. — Туфельні часописи донесли, що в Букарешті, столиці Румунії, вибухла революція. Вісти подають, що війско збунтувалось проти короля і відмовило йому послуху.

Населення також повстало і приєдналось до війська. Король Фердинанд разом з жінкою втікав тайним способом до місцевості Албаюліа.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ В АНГЛІ

ЛОНДОН, 1. квітня. — Завтра мають виступити до страйку майнери в долині Ронда у Валі.

Всіх страйкарів має бути понад 40,000.

АЛІПНІ УСТУПЛИВІ СІПРТИ ТУРКІВ

ЛОНДОН, 1. квітня. — Аліпні вивади ноти до турецького правительства в Англі, в які вказують, що змінити значно свої економічні умови з попереднього договору, щоб задовольнити турецькі домагання.

ГАРДЕН КАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА ДАСТЬ ПОЧИН ДО ЗГІДИ

ТАТА, столиця Голландії, 1. квітня. — Відомий німецький публіцист Максміліан Гарден у своєму виказді давше сказав, що Німеччина скоро зробить мирове пропозицію Франції, бо вона понесла червез французів ушкодження великої страти. Він обчислює, що єї страти вивозить 12 біліонів німецьких (паперових) марок депо.

ПУАНКАРЕ КАЖЕ, ЩО ВИДЕРЖИТЬ ДО КІНЦЯ

ПАРИЖ, 1. квітня. — Прем'єр Пуанкаре прийняв ухвалу на відвідині президента американської новинарської компанії Ессейетел Прес, Френка Б. Ноеса, і заявив йому, що Франція вдержить в боротьбі проти Німеччини до остатка і не уступить від своїх домагань, які не буде закінчити з Німеччиною переговори у справі розумування.

КРОВАВА ВІЙНА ФРАНЦУСЬКОГО ОКУПАЦІЙНОГО ВІСКИ ЗА НІМЕЦЬКИМИ РОБІТНИКАМИ

ЕССЕН, Німеччина, 1. квітня. — Нині скінчили тут перепалки між німецькими робітниками і французькими жоєвниками. У перепалках французські жоєвники убили 6 німецьких робітників і ранили 30.

Французи кажуць, що зібралось було 3,000 німецьких робітників, котрі стріляли до французького війська з револьверів. На се французське військо відповіло салютною в зібрану толпу і убило на місці 6 осіб, а 30 ранило.

НЕЩАСЛИВА ПРИГОДА РОДИНИ МІКАДА У ФРАНЦІ

ПАРИЖ, 1. квітня. — Нині став нещасливий випадок родини японського цісара (мікада), котра приїхала побачити Францію.

В Нормандії їхали автомобілем швагер мікада Кітабракка, брат мікада князя Асака, князя Кірама, і панна Сої. Автомобіль у великому розбурхав вдарив в дерево. Сей удар скінчився нещасливо для цілого товариства.

Князь Кітабракка і швагер згинувли на місці, а всі троє потерпіли тяжкі пошкодження.

СІКОРСЬКИЙ ОБІДЖЕ УКРАЇНЦІМ І БІЛОРУСІТАМ ПОЛЬСЬКУ СВОБОДУ

ВАРШАВА, 31. марта. — Польський прем'єр генерал Сікарський видав прокламацію до Українців і Білорусів, котрі на підставі рішень лівітської Конференції Амбасадорів митили у межах Польщі, в якій запевняє їх, що польське правительство признає їх всі права, ілі заповує... польська конституція і... польські закони.

Він згадав у прокламації про „автономію“, яку польський сейм ухвалив 21. вересня 1922, для України, а яка „забезпечує“ їй митрополітську свободу національного, культурного і економічного розвитку.

Далі він зазначив, що у східних краях польська влада переследувала реформу і той спробі, що слухати права кітського населення будуть узагальнені.

Вийшли обіцяли відбудову всіх країн, які потерпіли наслідком воєнного лихоліття.

БОЛЬШЕВИКИ, ЩЕ БУДУТЬ СУДИТИ ПРАВОСЛАВНОГО ПАТРІАРХА ТИХОНА

МОСКВА, 1. квітня. — Московський большевистичний суд „революційного“ трибуналу над патріархом православної церкви Тихоном не перестав. Як вказується в газеті „Суд“ над ним буде також за спротив проти ограблення церков.

ПОЛІТИЧНОГО ПРОТИВНИКА ВІВАНЮТЬ

ЦАРГОРОД, столиця Туреччини 31. марта. — Призначений голови турецького правительства Мустафа Кемаль паши убило його політичного противника Алі Чукри бей, посла турецького парламенту в Англії і одного з основателів диваніа Таи в Царгороді.

ЦЕЛІК І БУЧОВИЧ ЖИЮТЬ

МОСКВА, 1. квітня. — Большевистичний міністер управління Курський заявив, що генеральний вікарій польського архієпископа Ціліка, Букович, який втік з Польщі, не втік з Польщі, а втік з Польщі. В квітнявських костелах в Москві відбулися богослуження, але священники не згадували про справу Ціліка.

